

2003-10-14

511-37399-03
1263-205

Vår referens

Miljöenheten

Jörgen Nilsson

040/044- 25 22 94

Enligt Sändlista

**Fastställelse av skötselplan för naturreservatet Eksholm i
Svedala kommun**
(2 bilagor)

Länsstyrelsen har utarbetat förslag till skötselplan för naturreservatet
Eksholm i Svedala kommun. Naturreservatet bildades den 14 oktober 2003.

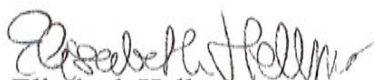
Förslaget har remissbehandlats.

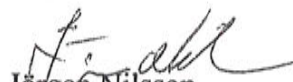
LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken
mm fastställer Länsstyrelsen skötselplanen 2003-10-14 för naturreservatet
Eksholm (bilaga 1) att gälla tills vidare.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga 2.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit t f miljöchef
Elisabeth Hellmo, beslutande och Jörgen Nilsson, föredragande.

Elisabeth Hellmo

Jörgen Nilsson

Bilagor

1. Skötselplan för naturreservatet Eksholm, 2003-10-14
2. Hur man överklagar

Sändlista, se baksidan

Splbeslut031014

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Postgiro/Bankgiro	E-post	www
205 15 Malmö	Kungsgatan 13	040-25 20 00 vx	040-25 22 55	6 88 11-9	lansstyrelsen@m.lst.se	www.m.lst.se
291 86 Kristianstad	Ö Boulevarden 62 A	044-25 20 00 vx	044-25 22 55	5050-3739		

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET EKSHOLM

1. SYFTE MED SÄKERSTÄLLANDE OCH SKÖTSEL AV RESERVATET

Syftet med reservatet är att

- Bevara och utveckla de biologiska värden som skapas genom att ädellövskog, företrädesvis bokskogar, och sumplövskog med för regionen representativ flora och fauna får utvecklas med intern dynamik.
- Bevara ett område med stor andel gamla träd och med hög andel död ved
- Bevara en rik vedlevande insektsfauna
- Bevara det gamla fortfarande öppna åker- och beteslandskapet inom delar av området alternativt överföra delar till gles ädellövskog
- Bevara en dystrof sjö
- Bevara ett område med stort värde för det rörliga friluftslivet

Syftet skall nås genom att

- en fri utveckling garanteras av alsumpskogen i de läglänta delarna nere vid sjön.
- de öppna markerna hävdas genom bete/slätter eller åkerbruk alternativt planteras till en gles ädellövskog.
- röjning och gallring av ädellövskogen för att gynna gamla grova träd och ersättningsträd. Högstubbar, lågor och topphuggna träd skapas vid röjningen. En del ris lämnas vid röjningarna.
- området görs tillgängligt för besökande genom anläggande och underhåll av broar, spänger, stigar och vistelseplatser, dock med största hänsyn till natur- och kulturvärden.

2. BESKRIVNING AV SKYDDSOBJEKTET

2.1 Administrativa data

Namn	Eksholm
Kommun	Svedala
Socken	Hyby
Gränser	Området är markerat med svart heldragen linje på bifogad karta, bilaga 1.
Fastighet	Eksholm 1:4
Läge	4 km nordväst Sturups flygplats.
Kartblad	Topografisk karta: 2D SV Tomelilla Ekonomisk karta: 02C 2i Holmeja

Koordinater	x: 6161233 y: 1342644
Naturgeografisk region	7 Skånes sediment- och horstområden
Areal	Ca 25,8 ha
Marktyper	Öppet vatten 4,6 ha
	Alsumpskog 2,3 ha
	Lövskog, naturvårdsanp. skötsel 8,6 ha
	Öppen betes- slåttermark 3,5 ha
	Åker 6,7 ha
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen i Skåne län
Planförfattare	Jörgen Nilsson

2.2 Natur och markhistoria

Området ligger i det sydvästskånska sjö- och backlandskapet. Topografin är kuperad och varierar mellan 45 och 55 meter över havet. I södra delen av området ligger Eksholmssjön som ligger inom Segeås avrinningsområde och avvattnas åt norr med Eksholmsbäcken till Klågerupsbäcken som rinner ut i Torrebergabäcken och vidare till Segeå vid Särslöv.

De västra delarna är ädellövskog, lövskog samt betesmark på gammal åkermark medan de östra delarna är öppen åkermark. Området avgränsas i norr av väg 816 mellan Holmeja och Sturups flygplats.

Området är präglad av den senaste istidens verkningar och karakteriseras av ett dödislandskap med omväxlande dödisgropar och tappningsrännor. Jordarterna i området består till största delen av sandig-moig morän men även kärr och glacial grovlera förekommer. Berggrunden är sedimentär med kalksten med flinta.

Eksholmssjön är ett typiskt exempel på en sjö som bildats i en dödisgrop. Sjön är naturligt sur och humusrik på grund av tillrinningen från de omgivande torvmarkerna. Längs stränderna finns en hel del flytbladsvegetation.

Norr om sjön i ett smalt bälte som vidgar sig på den västra sidan finns en alsumpskog med ganska välutvecklade stammar. Vanligt förekommande arter är bland annat strandklo (*Lycopus europaeus*), kärrsilja (*Peucedanum palustre*), kalla (*Caltha palustre*) och älgört (*Filipendula ulmaria*).

Ädellövskogarna är huvudsakligen av typen bokskog av lågörttyp (2.2.2.2) enligt "Vegetationstyper i Norden". Skogarna karakteriseras av att buskskiktet är dåligt utvecklat eller saknas och att markskiktet domineras av vår- och högsommarörter samt något gräs. De arter som är vanligast förekommande är myskmadra (*Galium odoratum*), gulplister (*Lamium galeobdolon*), harsyra (*Oxalis acetosella*), buskstjärnblomma (*Stellaria holostea*), lundstjärnblomma (*Stellaria nemorum* ssp. *glochidosperma*) och lundslok (*Melica uniflora*).

Det är inom denna naturtyp som vi har de största värdena i området. Här finns en rik och intressant insektsfauna, som är knuten till död eller döende ved. Bland annat har det år 2000 hittats fem arter som finns med på den nationella rödlistan

- <i>Lucanus cervus</i>	Ekoxe	VU
- <i>Hypulus quercinus</i>		VU
- <i>Ampedus nigroflavus</i>		NT
- <i>Mesosa nebulosa</i>	Töckenfärgad ögonfläcksbock	NT
- <i>Phloiodya rufipes</i>	Svartbrunbagge	NT

Det finns även tidigare uppgifter om bålgeting (*Vespa crabro*) och bokoxe (*Dorcus parallelipipedus*) NT.

När det gäller lavar, mossor och svampar finns det endast sparsamma noteringar om intressantare arter. Två rödlistade lavar *Melanelia elegantula* och *M. laciniatula* är funna här.

De öppna betesmarkerna hyser en relativt trivial gräsmarksvegetation.

Området har legat under gården Eksholm som tidigare var sergentboställe vars byggnadsbestånd genom synehandlingar går att följa tillbaka till början av 1700-talet. Torpet som ligger i västra delen av området har troligen tillkommit under 1700-talet. På skånska rekognoseringskartan, liksom senare generalstabskartan (1864) och gamla ekonomiska kartan (1912) kan man avläsa att det för dagens skogsområden finns trädlig kontinuitet. På den beskrivning över ägorna till bostället Eksholmen som upprättades 1878 framgår det att dagens skogsmark då betecknades som *Äng, skogbeväxt*. De öppna markerna var åker eller äng.

Det finns fortfarande många spår av tidigare markanvändning på området. Ett stort antal sten- och jordvallar finns kvar. De gamla vidkroniga träden visar på hur man tidigare topphuggit ("hamlat") träden.

En under mark dold fornlämning är belägen i områdets östra kant. Fornlämningen är ett boplatsoområde med sparsam förekomst av bearbetad flinta.

3 ÖVERSIKT AV DELOMRÅDEN

Reservatet består av de återstående resterna av en gammal utmarksskog som präglats av skötseln med bete och topphuggning. Delar av utmarksskogen har Följande marktyper kan definieras vilka utgör grund för indelning av reservatet i delområden (Karta 1):

SF - Alsumpskog	2,3 ha
SNv - Ädellövskog, naturvårdsanpassad skötsel	8,3 ha
B - Öppen betes- slåttermark	3,5 ha
Å - Åker	6,7 ha
V- Vattenyta	4,6 ha

4 MÅL OCH FÖRESKRIFTER FÖR SKÖTSEL AV DELOMRÅDEN

4.1 SF – Naturskog

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

- tät alsumpskog med inslag av björk och med enstaka ekar.
- inslag av döda träd och stammar

Skötselmål och skötselåtgärder.

- skogen lämnas till fri utveckling

4.2 SNv – Lövskog, naturvårdsanpassad skötsel

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

- relativt öppen skog med stora träd, huvudsakligen bok och ek.
- stort inslag av död ved, minst 5 st högstubbar/ha,
- förekomst av vedinsekter bevakas,

Skötselmål och skötselåtgärder.

- stora träd gynnas genom försiktig gallring och frihuggning
- skapande av död ved genom att vid frihuggning ställa högstubbar av varierande höjd
- vid röjning och gallring lämnas en del ris och stammar kvar som död ved
- topphuggning (hamling) av lämpliga träd

4.3 B - Öppen betes- slåttermark

Om det inte går att finna arrendator som är villig att sköta marken kan den överföras till gles ädellövskog.

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

- helt öppen betad gräsmark alternativt gles ädellövskog.

Skötselmål och skötselåtgärder.

- årligt bete, i princip maj – oktober med nöt, hästar eller får.
- högvuxen eller otjänlig betesvegetation slås vid behov
- vid behov röjning av uppslag (buskar/träd)
- tillförsel av konstgödsel eller andra artificiella näringsämnen samt användande av kemiska bekämpningsmedel är ej tillåtet.

4.4 A - Aker

Om det inte går att finna arrendator som är villig att sköta marken kan den överföras till gles ädellövskog. Observera att fornlämningen i östra kanten kan kräva särskilt tillstånd vid ändrad markanvändning.

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

- helt öppen brukad åkermark alternativt överföring till gles ädellövskog.

Skötselmål och skötselåtgärder.

- årlig brukning med ej vedartad jordbruksgröda.
- tillförsel av konstgödsel eller andra artificiella näringsämnen samt användande av kemiska bekämpningsmedel är ej tillåtet.

4.5 V - vattenyta

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus

- öppen vattenyta

Skötselmål och skötselåtgärder.

- vid behov får skräp insamlas.

5 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

5.1 Allmänt mål

Syftet med anläggningarna är att underlätta områdets tillgänglighet för allmänheten samtidigt som hänsyn tas till vegetation och djurliv. Besökare skall vidare ges information om områdets djurliv, kulturhistoria, geologi och vegetation.

5.2 Tillgänglighet

Reservatet nås med fordon via en mindre avtagsväg till vägen mellan Holmeja och Sturup, ca 4 km nordväst om Sturup. En mindre parkeringsplats finns anordnad/anordnas där det också skall finnas informationsskylt. Skåneleden "Nord till Syd" passerar genom området.

5.3 Parkering och vägvisare

Grusvägen till parkeringsplatsen bibehålls i nuvarande skick genom normalt underhåll. Parkeringsplatsen (karta: P) förbättras och underhålls genom uppgrusning, ev. förstärkt med makadam. Vägvisare med texten "Naturreservat" skall placeras vid landsvägen Holmeja-Sturup.

5.4 Stigar, broar och övernattningsplats

Genom området går Skåneleden "nord till syd" och några ytterligare stigar eller leder bör inte anläggas. Befintliga stigar, broar samt övernattningsplatsen underhålls och förbättras, om och när så är nödvändigt.

5.5 Sanitet

Toalett och sopkärl skall finnas i anslutning till övernattningsplatsen (åtminstone april - oktober). Sopor och latrin tas om hand av kommunen genom särskilt avtal.

5.6 Information

Informationstavlor (karta: i)skall finnas uppsatta i direkt anslutning till reservatsgränsen i väster intill Skåneleden där allmänheten passerar in i området samt vid parkeringsplatsen. Dessutom sätts en informationstavla vid övernattningsplatsen.

6 TILLSYN OCH UPPFÖLJNING

Tillsyn av reservatet utförs av naturvårdsförvaltaren eller av denna utsedd.

Tillsyn av betesdjur och löpande normalt underhåll av stängsel ankommer på djurhållaren.

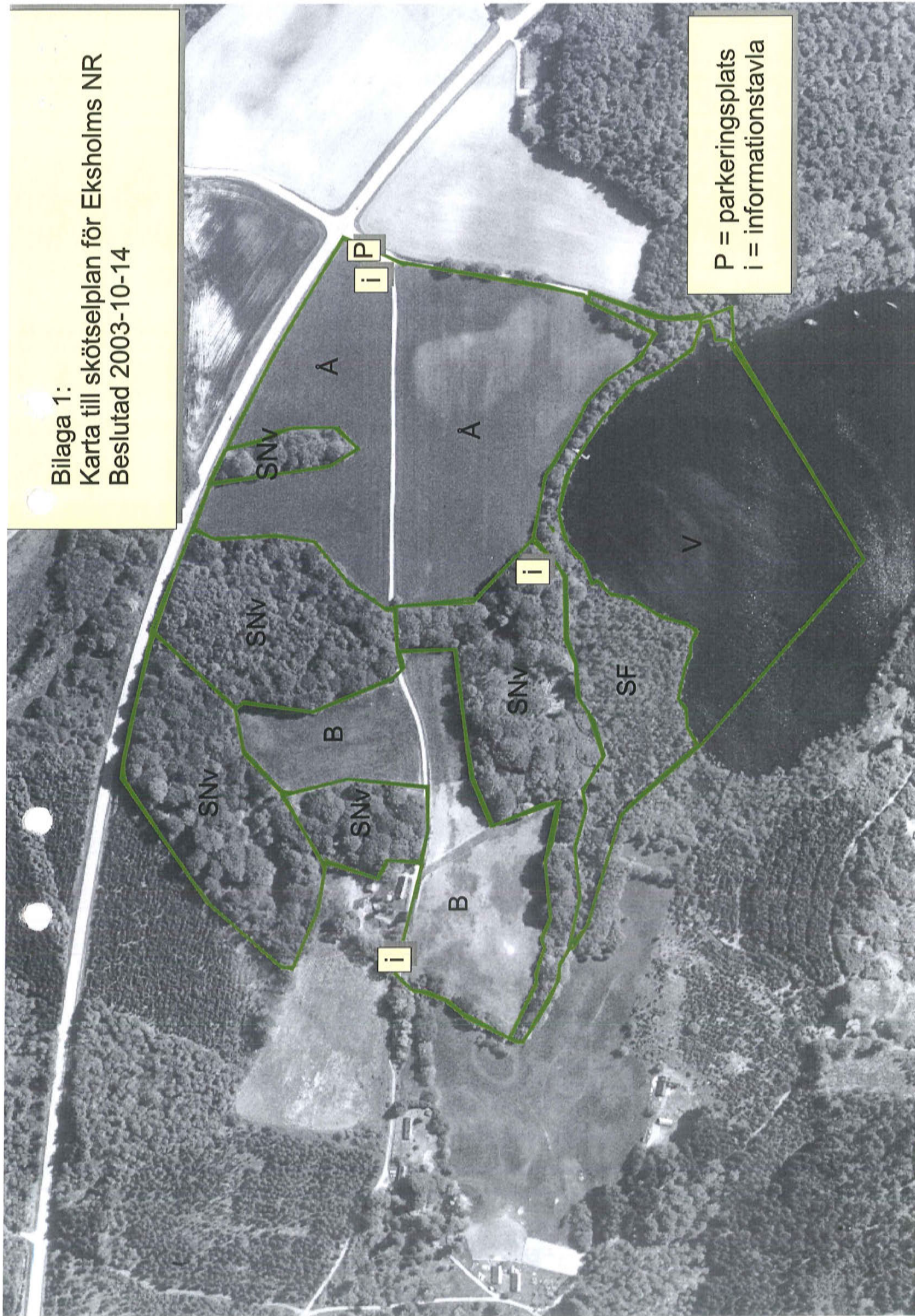
Uppföljning sker genom årliga rapporter till länsstyrelsen från den som ansvarar för områdets skötsel. Kontroll av skötselstatus utförs minst vart tredje år av länsstyrelsen.

7 KARTOR

Bilaga 1. Delområden med parkeringsplats och informationstavlor

Bilaga 1:

Karta till skötselplan för Eksholms NR
Beslutad 2003-10-14

P = parkeringsplats
i = informationstavla